

MÜSLÜMAN KARDEŞİ İÇİN DUA*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'dü fa'lemû eyyühe'l-ihvân! Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesatühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ve ennehû kâl:

*مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُقْرِضُ مُسْلِمًا قَرْضًا (مَرَّتَيْنِ) إِلَّا
كَانَ كَصَدَقَتِهَا مَرَّةً*

(.عن ابن مسعود)

(Mâ min müslimin yukridu müslimen kardan, illâ kesadakatihâ merreten.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem müslüman kardeşlerim!

---

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi cümlelerin üzerine olsun. Allah-u Teâlâ Hazretleri ilim yolunda dâim eylesin. Rasûlüllah'a muhabbetinizi dâim eylesin. O muhabbetle Rasûlüllah Efendimiz'in iltifatına ermenizi nasip eylesin.

Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek hadîs-i şeriflerini hocamızın hocası Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Efendi Hazretleri'nin *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabından size nakledeceğim.

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına geçmeden önce, hâssaten veevvelen Efendimiz Muhammed-i Mustafâ Hazretleri'nin ruhu için ve onun cümle âl, ashab, etba' ve ahbabının ruhları için; cümle sâdât ve meşâyih-i turuk u âliyyemizin, Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyyü'l-Mürtezâ'dan Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'ye kadar güzeleran eylemiş olan bütün silsilemiz mensublarının, halifelerinin, müridanının, muhibbanının ruhları için:

Uzaktan yakından bu hadîs-i şerifleri dinlemek için şu ilim meclisine gelmiş siz kardeşlerimizin âhirete intikal ve irtihal eylemiş olan bütün yakınlarının, sevdiklerinin ruhları için; biz hayatta olan müslümanların da Mevlamız'ın rızasına nâil olup, huzuruna sevdiği, razı olduğu bir kul olarak varmamıza vesile olması için buyurun bir Fâtîha, üç İhlâs-ı Şerif okuyup derse öyle başlayalım:

.....

a. Müslümana Borç Vermenin Sevabı

Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan naklolunduğuna göre, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuşlar:¹

مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُقْرِضُ مُسْلِمًا قَرْضًا (مَرَّتَيْنِ)، إِلَّا
كَانَ كَصَدَقَتِهَا مَرَّةً

(ع. عن ابن مسعود)

RE. 397/10 (*Mâ min müslimin yukridu müslimen kardan, illâ kesadakatihâ merreten.*)

“Hiçbir müslüman yoktur ki, bir diğer müslümana borç verir; başka bir rivayette (*merreteyni*) iki defa borç verir; (*illâ kâne kesadakatihâ merreten*) her defasında onun sadakası gibi olur.”

Bu hadîs-i şerifte, müslüman kardeşin müslüman kardeşe borç para vermesi teşvik ediliyor. Borç para vermenin sadaka vermek gibi sevap olduğu bildiriliyor.

Hatta muhtaç olan kardeşine, dostuna, ahabbına borç para vermek sadaka vermekten daha iyidir. Çünkü borç mutlaka sıkışık olan bir insana, ihtiyacı olana verilir. Hatta o kimse dostu olması dolayısıyla da bu üstünlük oluyor. O bakımdan müslümanların müslüman kardeşlerine böyle kendisinin yanında fazladan duran parayı ona borç olarak vermesi sadaka gibi sevap oluyor.

¹ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VII, s.275, no:2421; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.23, no:6066; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.211, no:15381; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c. XIX, s.270, no:20738.

Bu borç vermeye karz-ı hasen derler. Bir müslüman böyle bir borcu aldığı zaman o borcu ilk fırsatta ödemeye çalışmalı. Şu zamanda, borç para vermekten birçok kimsenin ağzı yanmıştır. Bu ağız yangınlığı olmasın diye borç para alan kimse ilk fırsatta, eline imkân geçer geçmez o borcunu ödemeli.

Eline imkân geçtiği halde tehir ediyorlar, vermiyorlar. Halbuki o kimseden alırken işte neler düşündüler, neler söylediler. Yanında para bulunuyor; “Vadesi gelsin.” diyor. Hatta vadesinden sonra da geçirmeye çalışıyor. Çünkü paranın değeri düşüyor, ne kadar borçlu durur da geç öderse paranın gücü o kadar zayıfladığı için kolay ödeniyor.

Meselâ, insan iki sene önce yüz bin lira para almışsa, şimdi o yüz bin lirayı ödemek sanki otuz bin lirayı ödemek gibi basitleşiyor. Onun için tehir ediyorlar. Tehir etmek doğru değil. Elinde imkân olduğu zaman o kardeşinin kendisine yaptığı iyiliğe mukabele olmak üzere derhal, müddeti uzatmadan götürüp vermesi gerekiyor.

Elinde imkân olan kimsenin de böyle kardeşlerine borç vermesi çok büyük ecirdir, sevaptır. Onu bankada, daha başka yerde, sandıkta, kasada tutmasından, Allah indinde ecir kazanmasına vesile olur.

Fakat bugün Türkiye’de paranın bir acaip hali var. Para, kağıt üzerinde 100 lira yazıyor, 1000 lira yazıyor ama o 1000 olarak durmuyor. Her sene paranın iş yapma kabiliyeti, satın alma gücü devamlı bir düşüş içinde; yüzde otuz,

yüzde kırk, yüzde elli bir düşüş içinde. Onun için kimse buna bir çare bulabilmiş değil. Parası eğer kasada durursa, çalıştırmazsa, herhangi bir şekilde böyle bir yerde durduğu takdirde derhal düşme oluyor. O bakımdan borç veren kimse, o parayı sanki bir sene sonra alacaksa, o kadar fedakârlık yapma gibi bir durum oluyor.

Buna karşılık bazı kimseler diyorlar ki:

“—Madem paranın değeri böyle kaypaktır, devamlı kayboluyor. Kaypak olmayan bir sisteme bağlayıp öyle verelim!”

Bizim de bazı hayır müesseselerinde çalıştığımız zaman başımıza geldi. O hayır müesseseleri, meselâ ihtiyaç sahibi kimselere borç para da vermeyi tüzüğüne yazmış:

“—Borç para verebilir.”

Pekiye neye göre vereceğiz? Ben borç para vermek için bir milyon lira ayırmışsam, onu bir sene herkese borç verip de ertesi sene topladığım zaman artık o bir milyon liranın değeri çok düşmüş oluyor. Bunun çaresi nedir diye böyle düşünülmüş, taşınılmıştı. Kimisi; “Altın borcu verelim, altın alalım.” gibi tekliflerde bulunmuşlardı. Bu, iktisatçıların işi...

Bu devirde kimse borç para vermeye yanaşmıyor, çünkü aldığı zaman mutlaka mağdur oluyor. Alan kazançlı çıkıyor, veren mağdur oluyor. Pekiye o kazancı karşılamak üzere alan kimse fazla para verse, o da faiz oluyor. Faiz de İslâm’da yok. Böyle bir sıkıntısı var.

Sanıyorum nisbeten ma'kul olan, değışmez bir şeye kıyas edip, borcu oradan alıp da oradan verirse, borç veren kimse de alan kimse de mağdur olmaz. Bu hadîs-i şerifte bahsedilen müslümanın müslümana yardım etme işi böylece tahakkuk eder. Çünkü para üstündeki isim aynı duruyor ama değeri aynı kalmıyor. Çünkü altın değil, sadece bir banknottan, varaktan ibarettir.

b. Abdestli, Zikirli Uyumak

Diğer hadis-i şerife geçiverelim:²

مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَبِيتُ عَلَى ذِكْرِ طَاهِرًا، فَيَتَعَارُ مِنَ اللَّيْلِ، فَيَسْأَلُ اللَّهَ خَيْرًا مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، إِلَّا أَعْطَاهُ إِيَّاهُ

(حم . د . ه . طب . عن معاذ؛ خط . عن ابى امامة وعمرو؛ طب . حل . عن عمرو بن عبسة)

RE. 387/11 (*Mâ min müslimin yebîtu alâ zikrin tâhiren, feyeteârru mine'l-leyli, feyes'elu'llâhe hayran min emri'd-dünyâ ve'l-âhireti, illa a'tâhu iyyâhu.*)

² Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.237, no:4385; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.234, no:22101; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.118, no:235; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.201, no:10642; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.77, no:563; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXVI, s.356; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IX, s.319; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.202, no:10644; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.124, no:7564; Amr ibn-i Abese RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.337, no:41289; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIX, s.253, no:20699.

Bu hadis-i şerifi Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Davud ve Taberanî, Muaz ibn-i Cebel'den rivayet etmiş. Ebû Ümâme'den ve Amr ibn-i Abese'den de rivayet edilmiş.

(Mâ min müslimin) “Hiçbir müslüman yoktur ki, *(yebîtu alâ zikrin tâhiren)* zikir üzerine temiz olarak geceler. *(Ve yeteaârru mine'l-leyli)* Ve geceleyin uykusundan uyanır, uykusundan kalkar. *(Feyes'elu'llâhe hayran min emri'd-dünyâ ve'l-âhireh)* Dünyasının ve ahiretinin işinden Allah'tan ne isteyecekse ister. *(İllâ a'tâhu'llâhu iyyâhu)* Allah ona o istediğini muhakkak verir.”

Şimdi bunu birazcık izah edelim:

Bir müslüman gece yatarken nasıl yatacak? Gece yatarken müslüman temiz yatacak. *(Yebîtu alâ zikrin tâhiren)* “Zikir üzere temiz olarak yatacak.”

Bu temizlik çeşitli şekillerde izah edilebilir. Meselâ, “Abdestsiz olmayacak, boy abdestsiz olmayacak...” mânasına temiz olarak yatacak.

Bizde abdest alınması büyüklerimiz, hocalarımız tarafından tavsiye edilmiştir:

“—Bir müslümanın yatacağı zaman abdesti olsa bile gidip taptaze bir abdest alıp, şöyle bir hafif dört rekât namaz kılıp öyle yatması uygundur.” diye büyüklerimiz söylerdi.

Bizim örfümüzde, âdetimizde, büyüklerimizden gördüğümüz adabımızda bu vardır.

Ne diyor Peygamber Efendimiz? *(Alâ zikrin)* “Zikir üzere temiz olarak yatmak.”

Zikir nasıl olur? Zikrin en güzeli namazdır. Çünkü içinde her çeşit zikir var. Hem Kur'an var, hem tesbih var, hem tekbir var, her şey var. O bakımdan zikirlerin en güzeli namaz kılmak olduğu için; abdest alır, *tâhîren* şartı yerine gelir.

(*Alâ zikrin*) şartını yerine getirmek için de namaz kılar. Ondan sonra, yatarken *kelime-i şehâdet* getirir, *Kul eûzu bi-rabbi'l-felak*, *Kul eûzu bi-rabbi'n-nas'ı*, *Ayete'l-kürsî*'yi okur. Hususi duaları vardır, yatacağı zaman edilecek dualar... Ondan sonra Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne imanını ifade eder:

“—Yâ Rabbi ben sana inandım, senin gönderdiğin kitaba inandım, peygambere inandım.” gibi yatma esnasında okunacak çeşitli dualar vardır. Onları okur. Hiçbir şey bilmiyorsa, Allah diye diye, kelime-i şehâdet getire getire, Amentü billâhi'yi okuya okuya yatar. İşte bu (*alâ zikrin*) “Zikir üzere yatmak” olur. Namaz kılmak en güzeli. Abdestli olarak, zikir ederek “Allah, Allah...” diye diye yatar uyur.

Ondan sonra, (*ve yeteaârru mine'l-leyli*) geceleyin uykusunun bir arasında uyanır.

“—Gece ne zamandır? Gecenin vakti ne zaman başlar?”

Akşam ezanı okunduğu zaman gecenin hükmü girer. Gündüzbitti, güneş battı; gece başladı.

“—Gece ne zaman biter?”

Umumiyetle dinleyen kardeşlerim, genç kardeşler veya dışarıdaki vatandaşlar sanır ki ortalık aydınlandığı zaman, işte artık her taraf

herkes birbirini görmeye başladığı zaman gece biter, sabah başlar diye düşünür. Hayır!

İmsak kesildiği zaman gece biter; sabah o zaman başlar. Sabah namazının evvel vakti, gece o zaman bitiyor.

Ne zaman bitiyormuş?

Takvimlerdeki oruç için imsak vakti vardır ya, “Artık yemek yeme! Bu vakitten sonra yemek yemek doğru olmaz, oruca niyetlen, ondan sonra oruçlu dur!” dediğimiz vakit var ya, işte o sabah vaktidir. İsterse dışarıya baktığı zaman daha her taraf çok iyi görünmesin. Hafif karanlık gibi bile olsa sabahın hükmü girmiştir. Demek ki gece, akşam ezanı ile imsak vakti arasındaki zamandır.

Burada mine'l-leyli diyor, demek ki müslüman imsaktan önceki bir vakitte kalkacak. Temiz olacak; yatarken temiz yatacak. Zikir ede ede yatacak ve henüz gecenin hükmü geçmediği bir vakitte kalkacak. Gecenin yarısı olabilir, üçte ikisi olabilir.

Gecenin son kısmına Arapça'da *seher* derler. Bizim Türkçe'de seher denilince sabah sanılıyor. Halbuki seher gece vaktidir. Daha hiç ortalık aydınlık olmayan fakat artık sabaha yakın kısımdır. Seher vaktinde yenilen yemeğe de sahur derler.

Sahur ne demekmiş kelime olarak?

Yemeğin adı. Seher vaktinde yenilen yemeğin adı Arapça'da *sahur*'dur. Onun için o ismi almış. Seher vaktinde yenildiğinden kelimeler benziyor

birbirine. ‘Se’ harfi var, ‘ha’ harfi var, ‘re’ harfi var. *Sahûr*; Seher vaktinde yenilen yemek. Arapça’da böyle bir vezin var *faûl* vezni.

Sabûh ne demek? Sabahleyin içilen içkiye derlermiş mesela. *Sabah-sabuh. Seher-sahur.*

Hadis-i şerife dönelim:

Demek ki insan zikir üzere, temiz olarak uyuyacak ve geceleyin kalkacak. Ne zaman? İmsaktan önceki bir vakitte o tatlı uykusunu bölecek. Peygamber Efendimiz böyle diyor, bu kelimeyle ifade ediyor. “Tatlı uykusunu böler.”

Kimin için? Allah rızası için. (*Feyes’elu’llàhe hayran min emri’d-dünyâ ve’l-âhireh*) “Allahu Teâlâ Hazretleri’nden dünyası için, âhireti için bir şeyler ister. (*İllâ a’tâhu iyyâhu*) Allah muhakkak verir, isterse verir.”

Neden? O seher vakti çok kıymetlidir. Üstüne bir kitap yazsak... O kadar çok haber var bunun hakkında.

وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ

(الذاريات: ١٨)

(*Ve bi’l-eshâri hüm yestağfirun*) [Seher vakitlerinde de istiğfar ederlerdi.] (Zâriyât, 51/18) diye Kur’ân-ı Kerîm’de geçiyor.

Seher vaktinde tevbe istiğfar etmek, Peygamber Efendimiz’in bir çok hadîs-i şeriflerinde geçiyor. Çok meşhur bir vakittir. Duaların çok kabul olduğu bir vakittir. O vakit Allah-u Teâlâ Hazretleri semâ-ı dünyaya rahmetiyle nüzul eyleyip kullarına seslenir:

“—Yok mu benden istiğfar isteyen? Yok mu benden mağfiret isteyen, tevbe istiğfar eden? Onu affedeceğim, mağfiret edeceğim, istediğini vereceğim. Yok mu benden bir şey talep eden?” diye seslenirmiş kullarına.

Hani herkes uykuda, tatlı uykusunda olduğu o zaman. Ariflerin büyük pazarı, panayırı zamanıdır. Arifler o zamanda uyanık olurlar. Akşam erken yatarlar, gecenin o vaktinde uyanık olurlar.

Biliyorsunuz Peygamber Efendimiz’e Kur’an’ın ayetleri geldi. İlk ayetler rivayete göre İkra’ Sûresi’nin başındaki beş ayet geldi. Ondan sonra Müddessir Sûresi’nin başındaki ayetler geldi. Orada namaz kılması emrediliyor. Ondan sonra üçüncü grup Müzzemmil Sûresi ayetleri geldi. Geceleyin kalkıp namaz kılması emrediliyor.

İslâm ilk geldiği zamandan beri gece kalkıp ibadet etmek emrolunmuş, Peygamber Efendimiz’e de Ashab-ı Kirâm’a da tavsiye edilmiş. Peygamber Efendimiz hep geceleri kalkardı, teheccüd namazı kılardı, o vakitlerde Kur’an okuyup zikir ü tesbih ederdi. Ashâb-ı kirâm da ona çok riayet etmişler. Onun için çarçabuk kemale erivermişler.

Onun için, insan herkesin uyuduğu gecenin o vaktinde çalışırsa maneviyatı açılır, gafleti kalkar, duaları kabul olur. Gözyaşlarıyla böyle ağlaya sızlaya istediği şeyleri Allah-u Teâlâ Hazretleri ihsan eder. Bu hadîs-i şerif bunun binlerce delilinden bir tanesi. Bir tane değil, çok var bu hususta...

Onun için kardeşlerime tavsiyem akşam erken yatsınlar.

“—Televizyonda güzel program oluyor hocam.”

Bırak şu televizyonu! Zaten evine soktuğun bir kabahat. Erken yatacaksın, bu vakti kaçırmayacaksın.

Sen kazanç aramıyor musun? Sevap aramıyor musun? Allah'ın rızasını aramıyor musun? Arıyorsun. Erkence yat, bu vakitte kalk, dua et. Hem dünyanın için, hem âhiretin için faydalı. Ne istersen ihsan eder. Bak hadîs-i şerifte, (illa a'tâhu) “Ne isterse muhakkak verir.” diyor. Duaların kabul olduğu bir zamandır; gafil olmayın, fırsatı kaçırmayın.

“—Çağıra kimin haceti varsa, dursun dilesin, geçmeye pazar.”

Meşhur ilahi var ya. Gecenin üçte ikisi geçince, gecenin sülüsani geçince, emr-i Hakk ile gökten yere iner melekler, iner de çağırır, seslenir, nida ederler;

“—Kimin haceti, ihtiyacı varsa dursun Allahu Teâlâ Hazretlerinin huzuruna, dilesin o ihtiyacını, pazar geçmesin, pazar zamanı geçmesin.” diyor. Bu güzel bir ilahi. Sözleri de güzeldir. Hakikaten bir pazar gibidir.

Bilmiyorum böyle semt pazarlarına, akşam işten geç gelip de geç gittiniz mi; elinize pideyi alırsınız, dükkâncılar kapatmışlardır, tezgâhlar bitmiş, kamyonlar yükleniyor bir taraftan. İşte ne ararsanız yok... Çöpler kalmış ortada. Satılan satılmış, güzel meyveler, güzel sebzeler

ve saire. “Hay Allah, yetişemedim işte. İşten geç geldim.” Dolaşırsınız, dolaşırsınız, doğru düzgün bir domates bulamazsınız, doğru düzgün bir sebze bulamazsınız.

Neden? Pazar geçti. Pazarın vakti bitti.

İşte insanlar da uyuyorlar, uyuyorlar, ondan sonra sabah kalkıyorlar, gözleri çapaklı çapaklı, üzerlerine güneş doğmuş. Tıpkı o mezbeleliğe kalkar gibi. Pazar bitti, alan aldı, satan sattı, kazanan kazandı, torbasını, filesini, arabasını dolduran doldurdu, kâr eden etti.

Mü’min erken yatacak, erken kalkacak. Seher vaktini değerlendirecek.

*Dağlar ile taşlar ile,
Çağırayım Mevlâm seni;
Seherlerde kuşlar ile,
Çağırayım Mevlâm seni!*

Kuşlar bile uyanır o zaman. Cıvıl cıvıl cıvıl ötüşürler. Daha gece ama o vakti sezerler. Horoz sezer. Seher vakti horozun ötüşünden belli olur. “Seher vakti gelmiş, tamam. İlk horozlar ötmeye başladı.” derler. Köylüler bunu bilir, seher vakti geldi diye kalkarlar. Daha ortalık zifiri karanlıktır ama seherin vakti geldi.

Onun için eğer bir şey isteyecekseniz bu vakti geçirmeyin! İhtiyacınız yoksa siz bilirsiniz; istediğiniz kadar horul horul uyuyun. İhtiyacı olmayan insan uyur. Eğer Allah’tan hiç dileyebileceğiniz bir şey yoksa bir şey demem. Ama dileyecekseniz; çocuğunuzun rahatsızlığı var, işinizde sıkıntı var, kazancınızda darlık var,

şu var, bu var. İşte o zaman dileyin. Kendiniz için, arkadaşlarınız için, hanımınız için, çoluk çocuğunuz için, milletiniz için, vatanınız için...

Çok gafil insanlarız. Bak ne kadar güzel; “Bir şey isterse Allah muhakkak verir.” diyor.

Allah aşkına söyleyin, hiç kalkıp da mesela; “İrak ile İran’ın şu harbini bitir yâ Rabbi.” diye dua ettiniz mi? Müslüman değil misiniz, değil miyiz? Bak, yolları var işte.

Sonra bir vaad daha var:

“—Müslümanın müslümana onun arkasından yaptığı dua reddolunmaz.”

Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin Rasûlü buyuruyor. Şimdi ben kendime dua edersem;

“—Yâ Rabbi bana şu kadar para ver, otomobil ver, Mercedes ver, köşk ver, yalı kenarında olsun, deniz kenarında olsun, şu da olsun, bu da olsun...”

Kendim için istersem Mevlâ bilir; ister kabul eder ister etmez. Ama kardeşi için isteyenin duası reddolunmaz. O zaman sen bana iste, ben sana isteyeyim. İşin kurnazlık tarafı bu. Ben sizin için isteyeyim, siz de benim için isteyin, olsun bitsin madem.

Neden böyle? Allah kulların birbirini sevmesini seviyor da ondan. Her zaman söylediğim o. Kendimden söylemiyorum da fırsat geldikçe hadîs-i şeriflerden işaret ediyorum.

Birbirimizi sevmeyi öğreneceğiz. Birbirimizi sevmeyi daha öğrenemedik arkadaşlar,

Muhterem cemaat! Birbirimizi sevmeyi öğrenemedik! Aynı camiye geliyoruz gidiyoruz; şeytan arayı bozmak için çalışıp duruyor. Kardeş kardeşe hasım. Akraba akrabaya hasım. Müslüman müslümana düşman. Daha sevmeyi öğrenemedik. Daha yeni yeni söküyoruz alfabeyi; “a, b, c...” diye. “Baba bana top at.” diye. Daha yeni bu durumdayız.

Halbuki buranın üniversite olması gerekiyor. Şurası muhabbetin üniversitesi olmalı. Herkes herkese sevgili olmalı, saygılı olmalı, kardeş olmalı, dost olmalı, fedakâr olmalı, vefakâr olmalı.

Hani vefa? Hani sevgi? Hani muhabbet? Hani kendisine kardeşini tercih etme duyguları, nerede? Kitaplarda.

Bunları söyledikçe tatbik edeceğiz. Biz bunları neden söylüyoruz?

العالم بلا عمل وبال، والعمل بلا علم ضلال،

. والجمع بينهما كمال .

(*El-ilmü bilâ amelin vebâlün*) [Amelsiz ilim vebaldir.] Bunları duyup da tatbik etmezse vebaldir.

(*Ve'l-amelü bilâ ilmin dalâlün*) [İlim olmadan amel etmek şaşkınlıktır.]

(*Ve'l-cem'u beynehümâ kemâlün*) [İlim ve amel bir araya gelirse kemâl olur.]

İnsan duyduğunu tatbik edecek. Bildiğini tatbik eden, duyduğunu tatbik eden kimseye Allah bilmediği mânevî ilimlerin kapısını açar ardına kadar.

İlm-i ledünnîyi istemez misin? Ma'rifetullahı istemez misin? Allah'ın sana mânevî ilimlerin, esrar-ı ilahiyesinin kapısını açmasını istemez misin? Bildiğinle amel etsene!

Bizim arkadaşlar dediler ki:

“—Şu kadar zamandır tesbih çekiyoruz, hâlâ gözümüz kapalı.” Rahmetullahi aleyh Hocamıza söyledim. Boynunu büktü:

“—Ne yapayım? Zikir vazifelerini yapmıyorlar ki, ne yapayım?” dedi.

Çalışmadan olur mu? Gayret sarf etmeden, tatbik etmeden, amel etmeden olur mu?

Amel edeceksin, gayret edeceksin, çalışacaksın, çabalayacaksın...

Biz bile bir işçi çalıştırdığımız zaman:

“—Kerata, maaş veriyorum, yevmiye veriyorum, ne oturuyorsun?” demez miyiz? “Sabahtan akşama ne oturuyorsun ya, boyuna kaytarıyorsun. İki tane tuğla koyuyorsun, ondan sonra oturuyorsun. Böyle bedavadan para olur mu?” demez miyiz?

Allah zaten hep bizi bedavadan besliyor. Bizim ona layık bir amelimiz yok ama gayretimiz, niyetimiz olacak, çabalayacağız. “Kulum bak çabaladı, bir şey yapacağı yok ama çabaladı, yolumda gayret gösterdi.” diye ihsan edecek. Çabalamayana vermiyor.

وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى. وَأَنْ سَعْيُهُ سَوْفَ يُرَى

(النجم: ۳۹ - ۴۰)

(*Ve en leyse li'l-insâni illâ mâ saà. Ve enne sa'yehû sevfe yürâ.*) “İnsanoğlunun eline ancak, neye sa'y ü gayret ettiyse o geçecek; sa'yinden başka bir şey geçmeyecek. Sa'yinin, çalışmasının mükâfatını, karşılığını görecek, ektiğinin mahsûlünü alacak.” (Necm, 53/39-40)

İnsan neye çabalarsa onu elde eder.

من طلب شيئاً وجد وجد

و من قرع الباب ولج ولج

Men talebe şey'en ve cedde vecede

Ve men karaa'l-bâbe ve lecce velece.

(*Men talebe şey'en ve cedde vecede*). “Kim bir şeyi isterse ve istediği için gayret gösterirse, çalışırsa; istediğini bulur. muradına erer.”

(*Ve men karaa'l-bâbe ve lecce velece.*) “Kim bir kapıyı çalarsa, ve ısrar ederse, kapıdan ayrılmazsa, orada durursa; kapı bir zaman sonra açılır. O kapıdan içeriye girer.”

Bu bir Arapça sözdür, nükteli bir sözdür. Gitmezse, “Gitmem bu kapıdan...” diye durursa, oradan girer.

Onun için çalışacağız. Bu hadîs-i şerifleri masal, hikâye, fıkra dinler gibi değil; “Bakalım ben bu hadîs-i şerifin neresini nasıl uygulayabilirim?” diye amel etmek maksadıyla dinlemeliyiz.

Demek ki bu hadîs-i şerife göre şimdi bizim bu gece ne yapmamız lazım?

“—Sabahleyin ben İskenderpaşa Camii’nde Peygamber Efendimiz’in mübarek hadislerinden bir hadis duydum ki, sahih hadis kitaplarında yazılmış, şüpheli değil, sapasağlam; Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Dâvud, Taberânî, daha başka kaynaklar hepsi kaydetmişler. Kaynakları var burada.” diyecek ve ne yapacak?

Hemen abdest alacak, zikrederek öyle yatacak. Seher vaktinde kalkmaya çalışacak.

İşi için, arkadaşın için, müslümanlar için bir şey iste bakalım.

Kötülüklerin güzel olması için dua et bakalım... Peygamber SAS buyurmuş ki:³

الدُّعَاءُ يَرُدُّ الْقَضَاءَ بَعْدَ أَنْ يُبْرَمَ

(كر. عن نمير بن أوس مرسلًا)

(*Ed-duàü yeruddü’l-kadàe ba’de en yübrame*)
“Kulun yaptığı dua, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin hükm-ü ilâhîsini kesinlik kazanmışken değiştirir.”

Çünkü duayı da kabul eden Allah’tır. “Kulum dua etti, değiştirdim, istediğini ihsan ettim.” deyiverir.

Yine buyurmuşlar ki:⁴

³ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXII, s.158; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.VI, s.511, no:8911; İbn-i Esîr, *Üsdü’l-Gâbe*, c.I, s.1077; Nümeyr ibn-i Evs el-Eş’arî

⁴ *Kenzü’l-Ummâl*, c.II, s.63, no:3119; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.XII, s.499, no:12407; RE. 207/12.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.76, no:1479; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.211, no:2969; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1258, no:3828; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.267, no:18378; Buhârî, *Edebü’l-Müfred*,

الدُّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ

(حم. ش. خ. في الأدب، ت. حسن صحيح، ن. ه. حب. ك. هب. عن النعمان بن بشير؛ ع. ض. عن البراء)

(*Ed-duàü hüve'l-ibâdetü*) “Dua ibadetin kendisidir, özüdür, iliğidir.” Kemiğın içindeki ilik gibidir, özüdür, hülasasıdır. Onun için dua etmeyi öğreneceğiz.

Dua etmenin de güzel zamanları var. İşte güzel bir zaman. Geceleyin uykunu bölüyorsun Allah aşkına, Allah sevgisine, Allah Rh.A'ten.] muhabbetine, Allah korkusuna, dinî duygunun kuvvetine dayanan bir şey. Uykunu terk ediyorsun, kalkıp abdest alıp namaz kılıyorsun.

Bizim bakanlık yapmış bir kardeşimiz ayağından rahatsız. Londra'ya gitmiş. Genel müdürlük yapmış bir kardeşimiz anlattı. Oraya gitmişken ayağındaki rahatsızlık için bir profesöre görünmüş. Hani adamlar tecrübelidir, ayrıca modern cihazlara da sahiplerdir diye. Profesör muayene etmiş, ayağın her tarafını incelemiş. Tamam, rahatsızlık var, damarları şişiyor, ayağı şişiyor, ayağını iyi kullanamıyor. Adam, hastaya, bizim eski bakana:

---

c.I, s.249, no:714; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.667, no:1802; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.208, no:1041; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.37, no:1105; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.450, no:11464; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.21, no:29167; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.485, no:3243; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.108, no:801; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.492; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.51, no:29; Abdullah ibn-i Mübarek, *Müsned*, c.I, s.74; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.279, no:6719; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXXII, s.307, no:7081; Ubû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.120; Nu'man ibn-i Beşîr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.62, no:3113, 3151; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.403, no:1295; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIII, s.3, no:12416.

“—Geceleyin tam uyuma. Gecenin arasında kalk, gezin, hareket et. Sonra mümkünse eline, yüzüne, ayağına soğuk suyla masaj yap. Ondan sonra kıvrır ayağını, soğuk su kanı devrettirir.” diye böyle uzun izahat vermiş.

Şimdi o arkadaş diyor ki:

“—Adamcağız çok yoruldu bize anlatmak için; müslüman olsaydı ‘teheccüde kalk’ derdi, biterdi.” diyor.

Çünkü teheccüd olunca hepsi oluyor işte. Kalkıyor, abdest alıyor, ayağına masaj yapıyor. Yüzünü tamam soğuk suyla masaj yapıyor ama biz ona masaj demiyoruz. Biz ona abdest diyoruz; onun her damlasıyla günahlar dökülüyor. Böyle çenenden, elinden, dirseğinden damlalar yere düştükçe günahların gidiyor; tertemiz yapıyor mânevî bakımdan da. Sadece maddî bir suyla masaj değil, mânevî kirleri de götürüyor.

Yine Almanya’da anlattılar veya Avusturya’da olabilir. Bir arkadaş, bir vatandaşımız gitmiş. Dizinde bir rahatsızlık var. Doktora göstermiş. Doktor demiş ki:

“—Nereden, hangi memlekettensiniz?”

“—Türkiye’denim.”

Hayret etmiş. Başını sallamış. “Türkiye’den mi?”

“—Evet, Türkiye’den.”

“—Allah Allah.” yine hayret etmiş. Demiş;

“—Hıristiyan mısınız?”

“—Yoo, müslümanız.” demiş.

Gene hayret etmiş “Allah Allah, ne biçim şey!” diye.

“—Bu hastalık müslümanlarda olmaz.” demiş. Sonra aklı başına gelmiş doktorun, demiş ki:

“—Galiba sen İslâmî ibadetlerini yapmıyorsun, namazı kılmıyorsun galiba.” demiş. Adam da boynunu bükmüş;

“—Evet.” demiş.

“—Tamam, şimdi oldu. Çünkü namaz kılan, ibadet eden insanda dizdeki bu rahatsızlık olmaz, hiç görmedim şimdiye kadar.” demiş.

Diz çöküyoruz ya, diz çöküyoruz, rükû ediyoruz, secde ediyoruz, oturuyoruz. İşte bakın biz ibadet olsun diye yapıyoruz, yoksa sıhhat bulalım, jimnastik olsun diye yapmıyoruz. Yaparsak ecir alamayız. Allah bize “Namaz kılın.” diye emir buyurduğu için, Rasûlüllah o tarzda kılınacak namaz diye öğrettiği için kılıyoruz, ama bakın Allah yan ürününü de veriyor.

Hani fabrikaların bir esas ürünü vardır, esas mahsül; bir defabrikanın yan ürün vardır.

Meselâ, diyelim ki, Karadeniz Bakır İşletmeleri. Tamam adı üstünde, ne yapıyor bu fabrika? Bakır tasfiye ediyor. Topraktan çıkan madeni işliyor, bakırı bir tarafa ayırıyor. Ama Allah’ın hikmeti, her bakır madeninin içinde, sağında solunda biraz altın karışık olur. O bakır işlerken kıyıdan köşeden de şu kadar bakır madenini işlediği zaman şu kadar da altın birikiyor. Esas fabrikanın gayesi bakır yapmak ama yandan ne çıktı?

Buna yan ürün derler. Yan mahsül, tâli mahsül... Altın da çıktı. İşte bizim namazımız, ibadetimiz esas gayesi Allah'ın rızasına ermek ama. Allah onu yapan kimseye sıhhat de veriyor. Fabrikamızın yan ürünü altın çıktığı gibi. sıhhat de kazanıyoruz.

Onun için, bir müslüman iyi bir müslümansa... Bakıyorsun yüz on yaşına gelmiş, bembeyaz sakalı var, kıpkırmızı yüzü var, nur gibi böyle. Baktığı zaman insanda boynuna sarılıp öpmek isteği geliyor. Bastonuna dayana dayana yürüyor, geliyor, gidiyor camiye. Bir şey sorduğun zaman konuşuyor. İçine böyle ferahlık doluyor, "Ne mübarek insan!" diyorsun. Zevk alıyorsun konuşmasından, "Ne tatlı insan, ihtiyar ama zekâya bak, zerafete bak, nükteye bak!" diyorsun.

Neden? Aklı da oluyor, morali de oluyor, saadeti de oluyor, her şeyi oluyor. Ömrü de uzun oluyor. İslâm, müslümanın canına can katıyor.

Haddine mi düşmüş, Allah himaye ediyor. Bir kulun ki hafızı, muhafızı, himayecisi, koruyucusu Allah olsun, ona kim zarar verir? Cümle cihan halkı bir araya gelse, toplarıyla tüfekleriyle, füzeleriyle bombalarıyla; zarar veremez. Bombayı atarlar, kendilerine döner bomba. Mümkün değil zarar vermesi.

Neden? Allah himaye ediyor da ondan. Allah hıfz ediyor.

Sabahleyin eûzu besmele çekip evimizden çıkıyoruz, arabamıza biniyoruz, bir şehirden bir şehre gidiyoruz, yolculuk ve saire... İşte size hıfzolmanın kolayı!

Geçen derste de geçti arkadaşlar, unutmayın!

Bir insan peşpeşe sadaka verince ne oluyordu? Geçen hafta hadîs-i şerif geçti. Bir müslüman bir müslümana peşpeşe Allah yolunda malından biraz infak ederse ne oluyordu?

Cennet ona, “Haydi gel, haydi gel” diyordu. O cenneti istemiyor. “Yâ Rabbi beni cennetine sok.” demiyor, cennet onu istiyor.

Niye bu kurnazlıkları yapamıyoruz? Aklımız çalışmıyor mu? Ben cenneti isteyip yalvarıp yakaracağıma, cennet beni isteyip yalvarsa daha iyi değil mi?

O zaman sadaka ver. Malından müslüman kardeşine infak eyle... Niye kazanıyorsun bu paraları? İstif edeceksin de ne olacak, ne hayrı olacak? Harca...

Düriş, kazan, ye, yedir; bir gönül ele getir.

Bin Kâbe'den yeğrektir, bir gönül imareti.

Bin tane Kâbe bina etmekten daha üstündür bir gönlü, müslümanın gönlünü imar etmek. Hadîs-i şerifte var, bu sadece şair Yunus'un sözü değil.

Gönül Kâbe gibidir. Mü'minin gönlü Kâbe gibidir. İçine Allah-u Teâlâ Hazretleri tecelli ediyor.

Biz de boyuna gönül kırarız. Kırar geçiririz, yıkarız!

Kâbe'nin bir yerine bir şey yapmaya ödümüz patlar, ama müslümanları peynir doğrar gibi doğrarız. Ne peynir doğraması; buğday öğütür gibi öğütürüz. Böyle iki taşın arasında alırız müslümanları, toz ederiz. Ondandır sonra

tozunu da etrafa savururuz. Birbirimizle hiç muhabbetimiz yok, hiç sevgimiz yok. O kalbe hürmetimiz yok.

Neden? Müslümanlığı bilmiyoruz ki. Tepeden tırnağa cahil.

İslâm'ı bilmeyen insanlar olmuşuz.

Bu hadisleri okusak, bunları zihnimize yerleştiresek... Kardeş kardeşle kavga eder mi? Müslüman müslümana çelme takar mı? Müslüman müslümanı aldatır mı? Zengin müslüman cimrilik eder mi? Hayırdan geri durur mu?

Nüktedan bir amca, arkadaş var Antep'de. "Rüya gördüm." diyor. Rüya görmüş değil, nükte yapıyor." Rüya gördüm zayıf, naif bir adam elini şöyle sıkmış, 'Kim benim elimi açacak?' diye duruyor. Pehlivan, kuşaklı, babayiğit Koca Yusuf geldi uğraştı, didindi, alını boncuk boncuk terledi, o zayıf adamın elini açamadı. O çekildi, Çolak Molla geldi, uğraştı, didindi, açamadı. "Falanca geldi, açamadı, Battal Gazi açamadı, Amr b. Malik açamadı, Yunan pehlivanlarından Herkül geldi açamadı, şu açamadı, bu açamadı..." Anlatıyor, bütün pehlivanların adını sıralıyor, sıralıyor.

Yanındaki şahsa dönmüş, "Kim bu adam bildin mi bu zayıf, elini kimsenin açamadığı? Hiç de terlemiyor. Böyle duruyor. Öteki pehlivanlar terliyorlar boncuk boncuk. Parmağını açamıyorlar. Uğraşıyorlar, açamıyorlar."

"—Bildim bildim efendi tamam, çok yorulma, bildim.

Müslüman zengin.” demiş. Açmıyor elini diye.

Bizim kardeşlerimizin hepsinin hayr u hasenâtından memnunuz da, umumiyetle müslüman müslümana hayır yapmıyor.

Geçen gün gazetede okudum, “Suudi Arabistan’ın şöyle zengini varmış, bu kadar para, şu kadardan başlamış şu kadar zengin olmuş.”

Afganistan’daki insanları görüyor musun sen? Veya görmüyor musun? Pakistan’daki müslümanları görmüyor musun? Afrika’da insanların açlıktan kırıldıklarını hiç görmedin mi?

Ben gazetelerde çok resimlerini gördüm. Onların hepsi sorulacak. Sorgusu suali olacak. Bu parayı kazanan insanın hayır yapması gerekiyor. Cenneti kazanması gerekiyor. Cennet ne diyor bak, “Gel gel.” diyor. Sen peş peşe hayır yaptığın zaman malından, cennet sana “Gel gel, haydi haydi.” diyor.

Şimdi gelelim buradaki hadis-i şerife;

Sen bir kimseye elbise giydiriyorsun, Allah seni hızfı himayesine alıyor. “Tamam, bu benim himayemde, kimse dokunamaz.” İşte himayenin şekli güzel.

Sabahleyin *Ayete’l-kürsi* okuruz, üfleriz kendimize, “Aman kimse bize zarar vermesin.” diye çıkarız. Bir de bu şekli dene. Bir de bir fukaracığın sırtına bir gömlek giydir, bir palto giydir. “Gel, senin elbisen çok yıpranmış.” de, bir şey giydir. Muhabbet olsun arada, müslüman müslümanı sevsin, memlekette muhabbet olsun. Bak Allah muhabbeti nasıl teşvik ediyor.

İslâm'ı bilmiyoruz kardeşlerim!

Bizim Türkiye'de derdimiz nedir? Türkiye niye kalkınmıyor?

Niye böyle partiler, çekişme, çatışma, gürültü, patırtı ortamı var? Neden?

İslâm'ı bilmiyoruz da ondan.

Siyaset olacak şimdi söylesem ama, söylemeden de edemeyeceğim: Bir bakan, eski milli eğitim bakanlarını toplamış demiş ki:

“—Ben yeni bakanım. Bana yardım edin. Ne yaptınız siz şimdiye kadar Milli Eğitim Bakanlığı'nda memleketin hayrına? Ne yaptıysanız söyleyin, ben de yeni bir insanım, aşk ile, şevk ile bu işe gireceğim, bir şeyler yapacağım, yol gösterin.”

Demişler ki:

“—Şu kadar okul yaptık, bu kadar bina yaptık, şu kadar insana şöyle ettik, böyle ettik.” hep taş toprak, madde, eşya...

Demiş ki:

“—Siz Milli Eğitim Bakanlığı yapmamışsınız, Bayındırlık Bakanlığı yapmışsınız. Çünkü bina yapmışsınız. İnsan yetiştirdiniz mi? İnsan yetiştirmek için ne yaptınız? Kültürlü, ârif, zarif, kâmil, edepli, sevgili, saygılı, muhabbetli, dürüst insan yetiştirmek için ne yaptınız?”

Ötekilerden bir tanesi insafa gelmiş. Olmuş bir hadise, menkabe değil... Demiş ki eski bakanlara:

“—Arkadaşlar! Bizim yapamadığımızı bu yapacak.”

Her şeyi insan yapar arkadaşlar. Makineyi insan yapar, asfaltı insan yapar, binayı insan yapar, düzeni insan kurar. Her şeyi insan yapar. İnsan faktörü...

İnsanın kemâlatına müteveccih çalışma olmayınca olmuyor. İnsan kâmil insan olmadığı zaman zararının önüne polisle, müfettişle geçmek mümkün olmuyor. İnsanın kâmil olması lazım. İyi niyetli, Allah'tan korkan insan olması lazım. Şu hadislerden feyz almış insan olması lazım! Bu hadislerden feyz alan bir insan...

Numune vereyim, olur mu böyle insanlar, masal mı anlatıyorum? Hayır!

Yunus Emre. Bakın, yedi sekiz asır şiirlerini okuyoruz, seviyoruz; ilahilerini okuyoruz, seviyoruz. Rivayete göre oduncuymuş adam. Belki menkabe, belki oduncu değil, belki çok okumuş bir ârif şeyh.

Mevlânâ Celâleddin-i Rumî. Papazlar ağlamışlar cenazesinde. O zamanın papazları, yahudileri, hıristiyanları, hahamları ağlamışlar. Çünkü o zaman Konya'da farklı din ve kültürden insanlar varmış. Hâlâ da geliyorlar Avrupa'dan, şuradan buradan...

Neden? Arkadaşlar, insanı insan yapan imandır. İnsanı sultanyapan bu imandaki kemâlidir.

İnsan mü'min olmadığı zaman kaplandan, sırtlandan beter olur. Ölü soyar! Ölü'nün etini yer. Dirinin etini parçalar kaplan gibi. Şahin gibi süzülür fukaranın üstüne, kartal gibi parçalar, didik didik yer, yutar.. Hiç gözünün yaşına bakmaz.

İnsanı insana merhametli kılan imandır, hesap duygusudur ve terbiyedir, şu hadislerin verdiği feyizdir. Bak bu terbiye başka yerde yok. İnsanlara bu terbiyeyi vermediğimiz zaman olmuyor arkadaşlar. Çok uğraşıyoruz, akıntıya kürek çekiyoruz. Boşuna, boşuna uğraşıyoruz.

İnsanı insana sevdireceğiz. İnsanı Allah'a kul edeceğiz. Mü'min insan edeceğiz ki insanlar o Yunuslar gibi olacak, Mevlânalar gibi olacak. Ortada dolaşan insanlar böyle olacak.

Koca bir cami. Ben şimdi bu kadar insana ne desem her şeyi yapması gerekiyor. Ama daha dışarıda oturacak yeri yapamamışız. Ya nedir ya, şurada işte şu hadisleri dinleyeceğimiz yeri yapacağız. Veyahut yanındaki binayı alacağız, salon yapacağız. Erkekler dinliyor, hanımlar dinleyemiyor. Hanımlara yer yapacağız.

c. Müslümana İkrâm Etmenin Karşılığı

Bak yine muhabbetten bir başka hadîs-i şerif. Selman-ı Fârisî RA'ten. Allah şefaatine nâil eylesin. O bizim silsilemizdendir, hususi yakınlığımız var. Peygamber Efendimiz'den bize naklediyor, ne demiş:⁵

مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَدْخُلُ عَلَيْهِ أَخُوهُ الْمُسْلِمِ، فَيُلْقِي لَهُ
وِسَادَةً إِكْرَامًا لَهُ وَإِعْظَامًا لَهُ، إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ

(طعن. عن سلمان)

⁵ Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.II, s.50, no:761; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.318, no:13598; Selmân-i Fârisî RAdan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.155, no:25494; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIX, s.258, no:20710.

(*Mâ min müslimin yedhulu aleyhi ehuhu'l-muslimu, feyulkî lehû visâdeten ikrâmen lehû, ve i'zâmen lehû, illâ gafara'llâhu lehû.*)

“—Hiçbir müslüman yoktur ki ona bir müslüman kardeşi gelir yanına misafir olur.” Yanına girer, ‘*Es-selamu aleyküm*’ der, odasına, evine, mekânına gelir, girer. O da ona, (*feyulkî lehû visâdeten*) bir yastık, şilte, dayanma yastığı uzatır.”

“—Aman duvara yaslanma, şuna dayan kardeşim” diye bir yastık uzatır.

Neden? (*İkrâmen lehû*) “Ona ikram olsun diye, (*ve i'zâmen lehû*) ona hürmet olsun diye, bir yastık uzatıyor.” İllâ gafara'llahu lehû; “Böyle yaptı mı Allah onu mutlaka mağfiret eder, günahını bağışlar.”

Bir yastık uzatıyor:

“—Hoş geldin kardeşim, şuraya dayan, aman soğuk duvara sırtın değmesin, rahat eyle.” diye.

Biz dilimizle Allah demeye, duaya, şuna buna çok dikkat ediyoruz; bak bir de böyle fiilî dualar var. Demek ki infak edeceğiz, cennet bize “Gel gel.” diyecek. Demek ki müslüman kardeşimizi giydireceğiz, Allah bizi hıfzı himayesine alacak. Demek ki müslüman kardeşimize izaz, ikramda, hürmette bulunacağız, Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi afv u mağfiret eyleyecek.

Benim sınıf arkadaşım bir kimseyi anlattı:

“—Seneler senesi kol kola omuz omuza beraber ortaokulu, liseyi okuduk, akrabamızdan birisi, ama akrabamız üç yüz, beş yüz kişi, bir tek aleyhinde olan kimse yok. Herkes severdi

kendisini, hiç kimseyi incitmezdi. Çok da zikrederdi, çok zikir ehliydi.” diyor.

Ölümü nasıl olmuş? demiş ki:

“—Çocuklarım telaşlanmayın, üzülmeyin, bugün benim yolum göründü, ben yarın göçeceğim âhirete...”

Ondan sonra böyle zikirle, teşbihle meşgul olurken; “Bak şimdi, biraz sonra şeyhim gelecek.” demiş. Az sonra tık tık tık kapı vurulmuş. Şeyh efendi çıkmış gelmiş. Oturmuşlar şeyh mürit karşı karşıya, zikir ede ede o da âhirete göçüvermiş.

Neden? Kimseyi incitmemiş de ondan. Kimseyi incitmemiş. Gönül Kâbe’sini yıkmamış.

d. Hasta İçin Okunacak Dua

Tirmizî’nin ve Ahmed ibn-i Hanbel’in İbn-i Abbas RA’dan rivayet ettiği bir hadis-i şeriflerinde buyurmuşlar ki:⁶

مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يَعُودُ مَرِيضًا، لَمْ يَحْضُرْ أَجَلَهُ،
فَيَقُولُ سَبْعَ مَرَّاتٍ: أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ، رَبَّ
الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، أَنْ يَشْفِيكَ؛ إِلَّا عُوفِيَ

(ت. حم. عن ابن عباس)

⁶ Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.423, no:2009; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.239, no:2137; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.VI, s.259, no:10883; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.237, no:7489; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XI, s.450, no:12277; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.IX, s.93, no:25133; *Câmiü’l-Ehadis*, c.XIX, s.204, no:20576.

RE. 388/2 (*Mâ min abdin müslimin yeûdü marîdan, lem yahdur ecelühû, feyekülü seb'a merrâtin: Es'elu'llàhe'l-azîm, rabbe'l-arşi'l-azîm, en yeşfiyeke; illâ ùfiye*)

Sadaka rasûlü'llah fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Kalemleri çıkarıp bu duayı yazmanız gerekiyor!

Diyor ki: “Hiçbir müslüman kul yoktur ki, eceli gelmemiş olan bir hastayı ziyaret eder de, yedi defa şu duayı okursa, mutlaka o hasta şifa bulur.

Şimdi eczane reçetesi, yazın bakalım! Ne buyurmuş, yedi defa ne diyecek bir müslüman hasta kardeşini ziyaret ettiği zaman, onu söyleyeceğim, Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiği duayı:

(*Es'elu'llàhe'l-azîm, rabbe'l-arşi'l-azîm, en yeşfiyeke*) “Ben azamet sahibi Allah'tan, Arş-ı azîm'in rabbi olan o ulu Allah'tan sana şifa vermesini dilerim.” Bu kadar kısa... Yedi defa okuyacak.

Mânasını söyleyelim:

(*Es'elu'llah*) “Ben Allah'tan dilerim.” Nasıl?

(*El-azîm*) “Azamet sahibi Allah'tan dilerim. Yüce Allah'tan, ulu Allah'tan, azamet sahibi olan Allah'tan dilerim. (*Rabbe'l-'arşi'l-'azîm*) Arş-ı Azîm'in Rabbi, sahibi olan o ulu Allah'tan dilerim.” Neyi dilerim? (*En yeşfiyeke*) “Sana şifa vermesini dilerim.” Bu kadar.

(*Es'elu'llàhe'l-'azîm, rabbe'l-'arşi'l-azîm, en yeşfiyek.*)

“—Yedi defa bunu deyince, eğer o şahsın eceli takdir edilmemişse, ecel değişmez, Allah o hastalıktan şifa verir.” diyor Peygamber Efendimiz.

Şifayı kim veriyor? Allah celle celaluh...

Hastalığı da veren o, şifayı da veren o, yaratan da o, öldüren de o, dirilten o, yükselten o, alçaltan o... Hepsi ondan, Her şey ondan. Ama sen onu göremezsen göremezsin. Çünkü görmek için derin gözü olması gerekiyor, nüfuz-u nazarı olması gerekiyor, hadiselerle derinlemesine bakabilen bir göz, perdenin arkasını görebilen insan gerekiyor.

Meselâ, uzaktan komutalı veya kumandalı oyuncak var. Dün akşam koydular çocuğun arabasını yere, bir tane âlet getirdi; şöyle yapıyor araba öne gidiyor, böyle yapıyor sağa sapıyor, böyle yapıyor sola sapıyor. Şimdi akli ermeyen bir insan arabaya baksa, “Ya bu nereden gidiyor, ne oluyor, içinde kim çalıştırıyor.” hiç anlayamaz. Kim çalıştıracak? Öbür taraftan düğmesine basıyor, ondan oluyor.

İşte Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin her şey kabza-ı kudretindedir. Her şey Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin emriyle, fermanıyla olur.

Cümle işler Halik’ındır, kul eliyle işlenir.

Hakk’ın emri olmaz ise, sanma bir çöp deprenir.

Her şey Allah-u Teâlâ Hazretleri’ndendir. Şifayı da Allah verir. Allah’ın azametini bilersen, her şeye kudretinin yettiğini bilersen, şu kâinatın sahibi olduğunu bilersen, ona iltica edersen, verir. İstemesini bilmek lâzım. Edebi takınmak lâzım.

Eski kitaplardan birinde okudum, ismiyle, şahsın adıyla, soyadıyla yazıyor, Tüccarmış, bir şehirden bir şehre mal götürürmüş. Diyorlar ki:

“—Ya böyle tek başına niye seyahat ediyorsun? Haramiler yoluna çıksa malını yağmalasalar. Bir kervanla beraber gitsene. Koca kervan, muhafızları var. Gündüz gözüyle gidiyor. Kalabalığın içinde git!”

“—Yok, lüzum yok.” demiş.

Bir gün yine böyle bineğine yüklemiş malı, yola çıkmış, giderken önünü harami kesmiş. Öldürecek, malını alacak.

Demiş ki:

“—Bir dua edeyim.” Elini açmış. Dua da var kitapta...

“—Ey yardıma erişen Mevlâm, benim yardımıma eriş.” diye Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin güzel sıfatlarını sayarak bir dua eylemiş. Bir atlı peyda olmuş, o haraminin üstüne bir saldırmış, devirmiş geçmiş. Malı da kurtulmuş, kendi canı da kurtulmuş.

Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerifi geçmedi mi, burada mı okuduk, Ankara'da mı okuduk bilmiyorum. Diyor ki:

“—Sizin geniş bir yerde elinizden bineğiniz kaçarsa...” Çölde meselâ, kaçtı. Üstüne koşsan daha ileri gidecek, kumda yetişemezsin. ‘Ey Allah’ın ricâli, ey ricâlullah, ey Allah’ın erleri, benim yardımına yetişin!’ desin, çünkü Allah’ın onun görmediği erleri vardır.” diyor.

Şimdi kendi başımdan geçmiş bir hadiseyi anlatayım: Torunumla, kızımınla bir arkadaşın arabasına bindik Bursa'dan

Ankara'ya gidiyoruz. Soğuk bir gün. Torunumuz hasta. Üç tane masum çocuk. Ankara'ya elli kilometre kala zifiri karanlık yerde, soğukta araba durdu, gitmiyor. Pedala basıyorum, gaza basıyorum, yok çare.

“—Allah'ım, yâ Rabbim!”

İndik, açtık baktık; bizim anlayacağımız bir şey değil. Bulamadık çaresini. Benzin dolu, şu dolu, bu dolu, fakat araba gitmiyor, durdu, çalışmıyor motor.

O hadîs-i şerif aklıma geldi. Şimdi benim atım devam kaçmadı ama hadis aklıma geldi, ben de öyle bir dua ettim. Kul ister; biz yüzsüzüz, dilenciyiz, isteriz, Mevlâ verecek. Biraz sonra bir kamyon geldi. El kaldırıyoruz, vasıtalar korkuyorlar, biz haydut muyuz, yol kesici miyiz, geceleyin karanlıkta ıssız, in cin geçmez bir yerde. Biz de korkuyoruz. El kaldırıyoruz, adamlar yanımızdan vız vız geçiyor. Fren bile yapmıyor, gaza basıyor, öyle geçiyor, korkuyorlar.

O duayı yaptıktan sonra birisi indi, kamyonundan. Ondan sonra bize ne ilgiler gösterdi. Aldılar, bizi çektiler en yakın benzin istasyonuna. Elleriyle koymuş gibi gittiler problemlili noktayı buldular. Platinin bilmem neresinden, bilmem ne kaynağı kopmuş da ondan çalışmıyormuş. Onu çıkarttılar. Bizim çıkartmamız mümkün değil. Gittiler gaz sobasında tornavidayı ısıtıp lehimlediler. Onu tekrar yapıştırdılar. Bir tanesi

yanımıza bindi, Ankara'ya kadar da götürdük. Bir yerde indiler, gittiler. Adresi yok. İsmi aldık, başka bir şeyini elde edemedik.

Düşündüm ben. Şimdi eğer Hızır AS yetişecek olsaydı, ille böyle yeşil sarıkle, cübbeyle eski kıyafetle, Osmanlı usûlü mü gelecekti yani? Öyle bir şartı var mı?

Allah bizim işimizi rast getirdi. Neticede dağın başında o masum yavrularla kış kıyamette kalmadık. Arabamızla evimize geldik, işimiz bitti, El-hamdü lillah. Allah'a hamdu senâlar olsun.

Veriyor Allah. İhsanı, keremi çok, lütfü çok. "Duaları kabul edeceğim." diye vaad etmiş Kur'ân-ı Kerîm'de. Verir.

Allah bizi ona iyi kulluk etmenin şuuruna erdirdin.

Fâtiha-ı şerife mea'l-besmele-i şerife!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

26. 02. 1984 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

